

ката и се построява съответният модел. Към индуктивния подход изследователят прибегва винаги, когато не разполага с теоретично изведени и обосновани модели на интересуващите го връзки. По индуктивен път, с помощта на данните от практиката, може да се изследва и конструира връзката между цената и търсенето на една стока, за да се разкрие съществуващото взаимодействие между тях. По данните от социологическо изследване може да се моделира връзката между рейтинга на дадена политическа партия и причините, от които зависи неговото изменение, или връзката между доходите на домакинството и задоволяването на културните потребности на последното и много други. От това съвсем не следва, че при индуктивния подход може да се мине и без помощта на теоретични съображения и обосновки. Успехът на индуктивното моделиране зависи в голяма степен от достигнатата степен на научното познание в дадената област. Икономистът добре знае, че производителността на труда зависи от икономическото стимулиране, от начините и величината на заплащането. Но той все още малко познава границите, при които измененията във фактора икономическо стимулиране могат ефективно да влияят върху нейното равнище и кога той престава да действа. Следователно, дори когато разполагаме с готови, дедуктивно изведени модели, се налага използването и на индуктивния подход, с оглед да се специфицират зоните, в които даден фактор може да действа в желаната насока.

Може би по тази причина някои автори са склонни да говорят за комбинираното използване на дедуктивния и индуктивния подход като за самостоятелен подход при моделирането на връзките. Такова разбиране по мое виждане е недостатъчно обосновано. Защото при всички случаи на моделиране на връзките изследователят е принуден да заложи единия от тях, но едновременно с това да използва и възможностите на другия, доколкото такива съществуват. При дедуктивния подход е нужно да се правят проверки за адекватността на разработените абстрактни модели по данни от практиката, т. е. по индуктивен път. Обратно, при индуктивния подход винаги се нуждаем от подкрепата на съществуващите теоретични концепции и съображения, до които е достигнало научното познание в дадените области. В този смисъл делението на дедуктивния и индуктивния подход съдържа известна условност и се свързва с началните постановки на моделирането и с акцентите, върху които се опира изследователят в този процес.

Третият подход при моделирането на връзките е редукираният. Той се свързва с нестандартното (новаторското или евристичното мислене). Съществуват поне две концепции, отнасящи се до редукирания подход в изследователския процес изобщо и при моделиране на връзките в частност: 1) Поставена е определена цел — в случая конструирание на модели на връзките — нужно е да се търсят